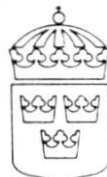

Motion till riksdagen

1988/89:Kr316

av Karl-Göran Biörsmark m. fl. (fp, m, c)
Svenska UNESCO-rådets kansli

Mot.
1988/89
Kr316-323

Svenska UNESCO-rådet har till uppgift att för Sveriges del vara ett sådant nationellt samarbetsorgan som enligt stadgan för Förenta Nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur (UNESCO) förutsätts finnas för att samordna de viktigaste nationella organen inom UNESCOs område med organisationens verksamhet.

Rådet skall främja UNESCOs verksamhet i Sverige och stödja svenska insatser inom ramen för organisationens program.

Så lyder första paragrafen av SFS 1988:1462 "Förordning med instruktion för svenska UNESCO-rådet".

I förordningens 4 § står vidare: "Kansligöromål, föredragandeuppgifter och utredningar utförs av personal inom utbildningsdepartementet eller genom departementets försorg."

Svenska UNESCO-rådet har ett arbetsutskott samt fyra fackutskott; Utbildningsutskottet, Vetenskapsutskottet, Kulturutskottet och Kommunikationsutskottet.

Samtliga utskott är mycket aktiva och arbetar med konkreta planer som för att kunna förverkligas fordrar bra kansliresurser. Neddragningar på dessa under senare tid försvårar dock arbetet. Vetenskapsutskottet framförde detta den 23 november 1988.

Med anledning av uppgifter om minskning av personalen vid UNESCO-rådets sekretariat, önskar Vetenskapsutskottet framföra sina synpunkter på den föreslagna förändringen. En sådan minskning av personalen måste, enligt utskottets uppfattning, ses i relation till de arbetsuppgifter som kan förutses i samband med UNESCO-rådets åtaganden under den närmaste tiden.

Vetenskapsutskottet förutser under det närmaste året följande uppgifter som kräver extra insatser från rådets sekretariat:

- miljöutbildningsdag (tillsammans med utbildningsutskottet)
- vidarearbete avseende samhällsvetenskapernas ställning inom UNESCO
- förberedelsearbete med UNESCOs kommande tvåårsprogram och budget liksom med kommande sexårsplan
- projekt avseende Sidenvägen (tillsammans med kulturutskottet).

En nedskärning av personalen vid rådets sekretariat måste få konsekvenser för genomförandet av dessa idéer. Vi bedömer att vi inte kan genomföra mer än högst tre av dessa uppgifter.

Utskottet känner också oro inför det intryck en ev. begränsning av sekretariatets personal kommer att ge utåt, framför allt mot UNESCO i Paris.

Mot. 1988/89
Kr316

Ett annat exempel på arbetet inom Svenska UNESCO-rådet kan tas från Utbildningsutskottet. Bokstaven E i UNESCO står för Education. Vad slags education/undervisning UNESCO åsyftar framgår tydligt av den rekommendation rörande utbildning för internationell förståelse, samarbete, fred och undervisning om de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna som UNESCO antog vid sin 18:e generalkonferens om utbildningens internationalisering 1974 (sv. ö. 1976).

Liksom FN självt ser UNESCO-rekommendationen utbildning som ett oundgängligt instrument när det gäller att "Främja rättvisa, frihet, mänskliga rättigheter och fred" (s. 1). I inledningen till rekommendationen noteras dock att det "fortfarande finns en viss skillnad mellan proklamerade ideal, deklarerade avsikter och den faktiska situationen" (s. 1). Längre fram heter det: "Medlemsstaterna bör i samarbete med den nationella UNESCO-kommissionen vidta åtgärder för att säkerställa samarbete mellan departement och verkställande organ och samordning av dessas ansträngningar att planera och genomföra gemensamma handlingsprogram för internationell utbildning." (s. 5).

I Sverige har det senaste året en utveckling kommit i gång i många skolor präglad av en starkare koncentration på de stora frågor rörande mänsklighetens framtid och överlevnad som rekommendationen talar om. Det är frågor som oroar många unga och det finns forskningsresultat som visar på en ganska utbredd pessimism bland ungdomen om världens framtid, liksom på känslan av övergivenhet och för litet engagemang från vuxenvärldens sida. I det samarbete som skolöverstyrelsen etablerat de senaste åren med t.ex. SIDA, Röda Korset, Rädda Barnen, Svenska FN-förbundet och Amnesty International är syftet att öka skolans kompetens när det gäller att undervisa om dessa frågor och att stödja det engagemang som finns bland många lärare och elever. Viktigt i sammanhanget är det handlingsprogram för skolans internationalisering som SÖ på regeringens uppdrag nyligen utarbetat och som ger vissa riktlinjer för det kommande arbetet med inriktning på internationell solidaritet, rättvisa, mänskliga rättigheter och fred.

Svenska UNESCO-rådet finns med i detta samarbete men ingalunda på någon tätplats och inte heller med den pådrivande och initierande kraft som den inledningsvis åberopade rekommendationen om utbildning för internationell förståelse förpliktigar till. Visserligen finns den s.k. ASPRO-verksamheten, som är ett UNESCO-projekt (Associated Schools project) som Sverige för sin del blåste liv i på nytt för fem år sedan. Men dels omfattar den blott ett tiotal skolor, dels är det tack vare SIDA:s finansiella stöd som dessa skolor kan ha en årlig sammankomst och bedriva ett utvecklings- och kontaktsamarbete med UNESCO-begreppet internationell förståelse som ledmotiv.

Svenska UNESCO-rådet står inför många viktiga uppgifter de närmaste åren. Bl.a. skall det av FN:s generalförsamling proklamerade internationella läskunnighetsåret ILY (International Literacy Year) planeras där UNESCO har utsetts till ledande FN-organ.

Sverige har tillsammans med de övriga nordiska länderna engagerat sig i UNESCO för att det internationella läskunnighetsåret skall innebära intensifierade ansträngningar att minska analfabetismen. UNESCOs mål är att utrota analfabetismen till år 2000.

Mot. 1988/89
Kr316

Svenska UNESCO-rådet behöver på ett bättre sätt än hittills profilera sig och vara pådrivande i frågor inom dess arbetsområde. En grundförutsättning för detta är att rådet har ett fungerande och väl bemannat kansli. De neddragningar, byten och bristande kontinuitet kansliet fått vidkännas verkar hämmande på arbetet och förrycker viktig planering. Det är därför av största vikt att en minimiorganisation för kansliet garanteras.

Vår bedömning är att den måste bestå av minst 2,5 tjänster som handläggare samt 1,5 tjänst biträdande personal för att ett fullgott och kontinuerligt arbete skall kunna uträttas av Svenska UNESCO-rådet.

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om minimiorganisationen för svenska UNESCO-rådets kansli.

Stockholm den 25 januari 1989

Karl-Göran Biörsmark (fp)

Pär Granstedt (c)

Birgitta Rydle (m)